

Cançons de bathe i cançons de breucl
 germans en l'aut'sor. ^{Quelques}
 parents de la de Mallorca, ^{orientales}

Nota poètica del narrador: "Jes can
 rem a les voreces del serpi. L'ei
 me lo cançó molestament. Sonri'n
 cada vegada que uns viants
~~sonen de llac~~ l'esguarden, i pla
 ra a' alga' pena de llac.

a Centaurina: recollides 1676 can
 çons i minims populars. Del 1 d'agost
 al 5 d'octubre

Mirrio de Mallorca 64 ^{gami}
^{llac de la romances}
 Cançons més vives el text ^{ancora} i molta
 costant complet. La cançó el
 treballada veu amb el treball a moltes
 melismes orientals. Generalment
 la tonada de la romances no es
 tan important ni bella, abundi del
 tetraord clorin descendint
 Hi van 80 documents manuscrits

L'Obra del Concòner ha arribat
 a l'hora justa per a recullir
 i salvar tot ^{aquell} patrimoni ancestral,
 per a mortuar-lo als artistes, per a
 tornar-lo a les nostres generacions
 futures, per a que reïti aliment
 als esperits aguts, mortuant el
 nervi i la generi del temperament
 musical de la raça, per a que
 empalant-se de ^{en el nostre art} ~~nos~~ en conservi
 el ~~virus~~ del nostre temps, la franca
 audàcia, del nostre temperament,
 la revella i emocionant claretat
 del nostre caràcter. L'Obra del
 Concòner és ^{una gaud} ~~el fet~~ providen-
 cial ^(el que) ~~del que~~ no ho valent que s'per-
 de, aquest tresor de l'envici
 nostrada, aquest reliquiari
 de la veïva sentimental, del
 moviment expressiu de l'ànima

5

Verament la cançó a Mallorca
és ben viva, la dolcesa del país
pais privilegiat i transparent
en les seves tonades i cançons.

El treball ve acompanyat
sempre per la tonada que
portant el ritme del treball
en resulta una emanació
del for de l'esperança humana,
tembla com si el parotisme,
el cel lluminós, l'home
guilts o encara pel sol
penetrant en l'atmosfera del
noster país hi esmorzi
Tota el regimament unitari
que ^{veia al port de} ~~inmortal~~ ^{de} cançons huma-
na.

Dia Sanyer; (Pag. 346) Les tonades
 que acompanyen el treball del camp
 tenen a la presència de Mallorca una
 importància excepcional. Cada treball
 agrícola, principal o complementari,
 té el seu cant propi, i en moltes ca-
 sos aquest cant està tan intima-
 ment lligat amb la feina que a-
 companya, que pot dir-se quasi-
 be que forma part de la tècnica
 de la mateixa feina. - Així ens di-
 guere a Ariany, a propòsit de les
 tonades de la ventar a s'era,,
 que li cal al treballador apren-
 de-la bé, fins pera evitar de
 fer-se mal amb l'eria que mun-
 jeja, una forca de llista, amb
 les puntes de la Eras s'aixeca el
 blat batut a fi que el vent separi
 el gra de la palla. El treballador ha
 d'anar avançant a passes curtes,
 i fins executa tots els moviments
 amb regularitat rítmica, a compàs
 de la cançó, corre perill d'escan-
 xar-se un peu amb la forca, també

}

a les ers, damunt la batuda, cal con-
far be. El freballador que atoca da-
munt i'era,, a'ia dir que quia es
animal, l'estoria que està de torn,
es estimula i regula la velocitat
de llur pas amb la intensitat
del seu cant. . .

Murrió de Mallorca del dia 6 d'a-
gost al 30 de setembre 1924, prop de
dos mesos.

perquè ~~es~~ ~~exist~~ pui en evidència
 ambrellen aquells diferències; però
 així i tot, ~~ex~~ al valoritzar els docu-
 ment que encara es resten i
 que els missioners en nostre
 es constaten amb resuretat
 el paralelisme de la cançó
 amb el caràcter i idiosincrasia
 de les regions diferents.

La Missió del german Jansalvador
 pel Comtat de Concarina (enclavat
 al nord de la província d'Alacant)
 es interessant per donar-nos la cançó
 que fins ara em era desconeguda d'a-
 quella regió germana nostra. Els
 missioners, fills d'aquella Terra, van
 fer la seva missió amb el dolit i
 entusiasme del fill que canta des-
 cobrint als estrangers les bel·leses
 i peculiaritats de la ~~propia~~ ~~païsa~~
 que va informar el va informant
 des ~~exer.~~ ~~mit~~ ~~relig.~~

7

amb narració fàcil i natural, amb
sobrietat, escriuen apuntaments
justes del paisatge, de l'hora
i dels costums. De vegades el
narrador, deixa escapar coses per
la natura, deixa escapar una
nota poètica: « Descanem a les
voreres del Serpis. L'aigua
fa camí modestament. Lomrin
cada vegada que uns viants
l'esquarden, i plora si algú porta
de clar. »

La cançó romanesca catalana
) 'hi troba 'tancho' allí, ^{a valls} amb variants
ben interessants. Les tonades són més
rudimentàries, que les nostres, i l'alei
és més curt. Si en temps passats
ne estat més abundant i ara
ara la l'efecte que està movent-se
en ^{de} requedat. En canvi la cançó de
breu la cançó del batre s' en
cançó veïna del tot amb tota la sens

9

Fé la de corraules i encadenes
alli ben vives i usenors, no
solament les melodies, en can-
cant el ventot musical, sinó
també la lletra, devesa de tanta
una gran delicadesa i un gran ventot
~~calde~~ ~~agut~~. penetrants de ventot
ment:

“ Dolores, llo-te la treua
i, en mig de la treua un flor,
que em recorde d'aquell dia
de la festa de Sant Roc. ”

! Amb quina senyallera i mi uidevina
la primera punxada de l'any,
a valtes quina gràcia i quina vislens
d'expressió;
L'amor la pintura cesa
el cap d'un escudeller
i ella, com no, i mi veia,
a tot donant que fer.

Aquesta memòria és encara avalorada
 per ~~amb~~ belles lotoxaties, de tipus
 ben característics. La missió durà
 del 1 d'agost fins al 5 de setem-
 bre i es recolliren 1626
 clausons i miniques populars.
 Bon recapte i de valor. Es de de-
 ritjar que ~~que~~ altres missions ens
 acaïm de donar tota la modalitat
 cançonística de ^{la} regió valencia-
 na, tan amara germana de
 la nostra.

La cançó mallorquina ja bona
 i escaient parella amb la de
 València, sia per la semblança, con-
 dicions climatèriques, sia per
 raons dels antecedents de la raça
 arab que dominà en aquelles terres.
 Els modismes orientals que tan
 bellament ~~hovan~~ ^{abs} caracteritzen
 moltes de les mostres que us heu donat
 es german Salvador de la cançó

valenciana, aquests modes orientals,
 són també els que primer i
 valoren la part més important
 del folklore musical de Mallor-
 ca; però en aquesta illa d'una
 manera més abundosa i amb
 una més fort caràcter. Això
 és el que demostra la mis-
 mullerquina efectuada pel mestre
 Baltrán Tàmpes i En Miquel
 Ferrà, la qual ~~costa~~ publicada
 en aquest volum de materials
 del Cançoner. Aquesta abundà i a
 questa riquesa són degudes a ve-
 en Mallorca, i han pogut guardar
 les ^{velles} formes i virtuts patriarcal-
 (a causa ^{que tant caràcter li donen} de la seva situació indepen-
 dent de la península,

li remogui tot aquell sentiment
misteriós que cova al fons
de l'ànima humana.

tocant aquest punt de l'inten lligam
de la torada amb el treball din En
Ganper fore tant interessants que alien
cítel l'copiar ho aquí: a pag. 6 de les
opuntacions.)

Vegen, doncs, si és ben veïna la
cançó a Mallorca i si és diferent que
per ara, es perdi.

Com hem dit abans, el que carac-
teritza marcadament la cançó mallorquina
són els modismes orientals que
l'enparenten amb el folklore musical
que coneixem fins ara, de la regió de
luciana. Però sembla que en Mallorca
i fe una predominància molt més man-
cada. En l'illa daurada el tetracord desce-
dent d'òrie i hi troba descendent (dos tons i
un semitò) i hi troba en un molt breu
sobretot en les melodies de treball que

15
rins les que, corament, tenen una
es endemnia més remota, lo qual
junt amb ~~la~~ ^{la} ~~propusió~~ ^{melisme}, arnemen
tals l'expresament amb la melo
dia de la versió hispànica andalu
sa. Lo qual sembla espècies el comen
arisen alarb. Però en Mallorca
tot té un centit més fort de natura,
una varietat més rica, robustat
per la llibertat rítmica que la con
dulcar la tornada amb una gràcia
rinsular. Fates aquestes qüestions
són esperen uns estudis profunds
que res dubten, surtirien quan
l'obra del Cançoner ~~de~~ ^{de} estigui
més avançada.

Aquesta Memòria dona pla de
llegir, escrita com està amb a
mor i intel·ligència i amb el
sentiment despert d'un artista llib
de la terra.

"~~Esta~~ Missió durà del dia
1 d'octubre al 30 de setembre de
l'any, prups de dos mesos. Es recolliren
649 melodies de les qual s'en publicaren

80 documents en aquest volum de Materials, essent encara avalorats aquesta crònica de la misió amb una esplèndida fotograbat, ^{algunes d'elles} que donen mostra de la gràcia i bellesa de la dona mallorquina.

Les altres dues memòries que completaven el volum nos donen crònica i cançons de les missions que s' realitzaven en regions de propiament catalanes, Segarra i Terra Olotina, i que per tant ens porten el tipus més autèntic de la melodia catalana. Último que la decadència de la cançó popular a Catalunya sia tan pronunciada. Quina desgràcia que a mi, costant tant quan t'asento, En Milà i En Briz recolliren tants textos, allà quan que la cançó era encara ben viva, els nostres missions d'allavors

no ha guescim transcure les torrades.
 Quant tremar perdut! L'Àguiló
 com plora, el no potuer dormir
 la torrada d'aquelles cançons que
 ell tan amorosamente recollia.
 Ell deia que la lluita de la cançó
 sense la melodia era una flor
 sense perfum. Segurament que
 amb el que tenim recollit "el
 me encara s'exploraria hominem
^{abundant}
^{creient}
 arreplegat tots els tipus me-
 lodijs que ha donat el nostre
 folklore musical. Però quantes be-
 les variants ^{melodiques} no s'hauran perdut,
 quants bells exemples d'un mateix
 tipus s'hauran esvaït de la memò-
 ria del poble! I així no podem
 ben bé deduir de la ~~vegada~~ se-
 ueral que els nostres missioners
 constaten en les seues excursions
 folklòriques.

Mentre Barberà prou i'en recita i prou
 hi patiençiant anant d'ací d'allí en
 la comarca de la Segarra, als voltants
 de Palat, i encunt de porta en porta
 en poble i morig demanant
 l'almoine de ^{la nostra} cançó, que
 qui no la té abilitada, quasi la
 desprecia com cosa indigna del
 temps ^{que correu} moderns. I verament
 amb la pluja de hostats i demés
 minica ^{que en la cançó q'abre} negra, la blanca cançó
 del nostre poble ha de lucir
 res ja de ressorga cap a un ablit,
 molt més digne que el ~~boner~~ 20
 i ros presar-se de culres amb
 la apuinada i bestial minica del
negritus desenerats de l'América
 que diuen tan civilitzada.

Si; el pobre Barberà, qui al por de comen-
 çada la missió resta sol, per haver de des-
 xar-la per causes del servei militar el
 seu ^{bon} company el doctor Bahiza, explica
 les penes que tingué per a recullir les
 316 cançons que porta al Cauçones, com
 fruit de la missió que durà del 23
 d'agost al 9 de Setembre. De tota
 manera, creiem excessiu el penins-
 me de l'excel·lent missionista. En la
 selecta que publica d'aquella missió
 el volum de Materials hi ha moltes
 mostres que els rals passen
 el penós treball de la recerca. La
 nostra cançó ^{està} arreconada com ^{quan} de Proba,
^{com violeta,} ~~quan~~ molt més amagada ^{tota l'herba}
 de l'indiferència, ^{però quan just veuen bon} esplendeix amb
 tota aquella gràcia de l'humilitat
 i innocència, de moment. Llavors
 aquelles quatre rals i es semblen
 una misèria, però, quan les can-
 tant, recorden l'accent de la recollida

Cançó d'estudiant que fos un
eco d'aquella universitat famosa.
Això aquests estudiants, es veu que
no deixaren sortir de la seva ale-
gria juvenils. Devia ésser
un ^{tem} sèrio especial que no deixi
vostre en el poble. Una o dos no-
tes en Turba, però que ^{no} teneu
per interès ni importància.

Una interessant observació del mestre
Barberà és l'influència que ha tingut
la cançó de ronda en la decadència
del cant nostrat en aquell país.
La rundena, com l'anomenen aquests
jegarretes, és el cant del jovent fent
les rondes per les cases que es agra-
en; i els padris que tenen fama de
bons cantaires ho volament del seu
repertori d'aquests cants, que no són

res, més que una transmutació de la
 vida aràsonera. La rondalla ha estat
 la mala herba forastera que ha malmet
 el camp de la canci antiga i caracteris-
 tica del poble en aquella comarca.

Opuscle missiu fou continuació
 de la realitzada l'any anterior en
 la mateixa comarca; la qual amb
 una altra que es porti a cap quedari
 explorada de cançons tota la Segarra.

La Memòria de la missió feta per
 terres olotines pel mestre Joan Fornós
 i Bartomeu Blonguères respira un
 aire més optimista, degut sens dubte
 a que la collita és recerca no és
 tan penosa i que la canci es troba
 més viva. Les tonades tenen una
 preson especial, com en l'altre
 lèxia tot ja i fortíssim ben propi
 del fort Temperament de la comarca
 nord-oriental de Catalunya.

Així la donica de l'excursió volkó-
 rica, influïda per aquest ambient,
 té una veu i espontaneïtat una
 expressió tota escaient amb l'concepte
~~de~~ que tracta. Sembla que l'aire de
 la cançó trobada vivifiqui també
 la narració i abrenacions del
^{En l'excursió} ~~monista~~. Estil aixecit, recull
 i pintoresc, donant impressió de
 les característiques dels cantaires
 i de les cançons. Els diàlegs amb
 els cantaires, en donen tot l'efecte
 de l'escena: el daler del missionista
 la recullera, l'enverament, o volter
 la zarnesaria del camperol; i
 quan el paisatge hi és evocat
 descrit amb notes vistes d'ab-
 solució, l'impressió és ~~per~~
 to i completa. En aquest cas
 nosaltres voldríem que la cançó

amb la seva melodia requirint in-
 mediatament al text del cro-
 nista i no haves de girar fulls
 per trobar-la al cap d'unall de
 la memòria fentment com
 un apèndix. Totes les tonades punten
 allavors, però, romp l'eix, i l'ib-
 tervenció musical està fora del
 seu marc, com desarelada
 del propi terreny nadiu. Aquest
 sistema que hem ^{adonament} adoptat és editat
 dels Materials del Cercador te les
 seves avantatges en quan la selecció
 de les cançons forma tot un cos
 i s'en pot ~~escriure~~ copiar més
 fàcilment la música; però, si la
 música està escrita amb l'emoció de
 la realitat, amb el record viu de l'es-
 cena, allavors la cançó sub tren que

la via arrencada, o transplantada i el quadre restà incomplet; i la cançó en perd l'ambient, el mar de la natura; perd eficàcia el sentiment estètic del conjunt. Exporem aquesta nostra abreviació, per si la venen d'una valor estimable.

Com hem arribat més a punt. Les cançons altones, sense fugir de la tònica general del cançoner firament català; tener una vivor i una preson especial: El ritme ja més aixecit i més vital. La rítmica: l'engany català amb una modalitat sentimentel més optimista de la vida; modalitat que com venem amb les altres memòries que requirien en els Materials pròxims, venem exten per tota aquella comarca avall

Es innegable la influencia de la natura en l'home. Comparant la cançó alotina amb la cançó de la Gegarra ~~que en aquest volum tenen Memòries~~, hi veiem bé l'origen de la natura de les dues regions. La Gegarra terra més seca, eixuta, té la cançó, la melòdica, ~~la~~ tipus melòdics rics de tota Catalunya, la modalitat també; la matèria poètica i senzilla; però la paraula és més curta; el ritme més monòton, el moviment melòdic un poc més en carquerat. En la cançó alotina ritme i melodia té una vida més prompte,

una vivacitat més graciosa, un alé
 més exultant. El ritme del contrapàs,
 «quell tres-quatre trencant el ris-vuit
 establest ^{forçat} totaques la tornada unit
 una ardida nerviositat: «quell rit-
 me que caracteritza encara la mu-
 llera zardana. Així i tot, cançó olo-
 tina i cançó separenca un dual mo-
 dalitat de la mateixa raça. En can-
 çó i tot es mou en una whicetat
 tota catalana; una mateixa forta-
 lesa les anima. En cançó, la can-
 çó de l'encantaina, ^{la} d'aquella re-
 gio valenciana, i la cançó ma-
 llorquina tenen un ventut sentimen-
 tal delirgüenscent, més d'en-
 jorri, més lluminosa, d'una
 dolcesa especial. El mull català n'és
 i hi whiceta la delícia d'un cel
 més enlluernador. La veu oscila

amb intervals més ondulants; el
ritme és més vagarós; es veu
les mes ornaments abundants, whetw
en les tonades de l'illa danuado. Estu
llos subplantuen es celars de Valen
cia i catalans repla heren Ma
llorca; ni portarem la nostra gent
i les nostres lleis i costums; però
el lleuat primer i la força de la
natura ha modelat la nostra
Catalanitat en aquelles Terres
germanes amb una modelitat
propia, característica, que ens
és tan més admirada i més
estimada. És la nostra raça ha
reixent treient nova i virgular
Florida; naixent novament
amb nova gràcia i formosor.

Heusque a quins consideracions
 ens porta l'exàmen i contem-
 plació del cançoner de la parla
 catalana. Veiem com la canço
 és el miratge del cos i ànima
 d'un poble. observem com
 estudiant la canço secular
 s'apren el que forma el
 físic i l'idiorenciàcia d'una
 raça, amb totes les seues man-
 dalitats i variants insulars.

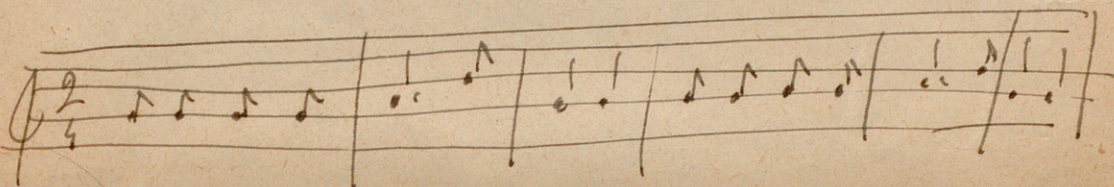
Aquest III volum de Materials
 del Cançoner acaba amb la crònica
 de l'any escrita pel secretari de
 l'Obra Morien Joan Puntí, en la
 qual dona compte de com se va deuen-
 sotellant activament amb l'augment
 de personal en l'oficina i l'adquisi-
 ció de tots els instruments de treball.

o porta per impulsar considerablement
 la feina preliminar indispensable
 per a la publicació definitiva i sis-
 temàtica del material cançoner
 en uniformes còdols del "Conco-
 ner Popular de Catalunya". Dona
 compte del Concurs que es celebra
 amb el fi d'intensificar l'aplec
 de Materials, cridant a tots els
 aïmadors de la cançó popular
 de terres de llengua catalana;
 amb el bell resultat que donia
 per l'augment cançoner del
 l'arxiu de l'obra; fent
 constar els noms de tots els
 que d'una manera o altra con-
 tribuïren generosament en
 aquell any, amb les donatius
 i ajuda al enricament del
 fons d'aquest Conquer que
 ja és una glòria de Catalunya
 de la Fundació Rabell i Civís.

Vicuda Romaguera, i el marqués
d'arriba dona En Rafael Patxot
i Gubert, el generós patrici qui
Tan fa per la cultura de la nostra
terra estimada.

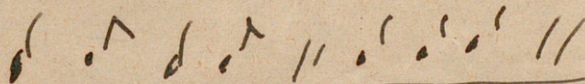
Falsetre musical

Irregularitat rítmica: Sovint es
resultat del text; a la paraula ~~grau~~
corresponent al mateix lluc rítmic ^{correspon}
una paraula a ruda; allavors, l'eli-
mina un temps.

(mínimo) 7110 Jorner

Cal observar la característica
rítmica del $\frac{6}{8} = 3$ perinació
(remble) del ritme del contrapunt.
ni 62 / Pos. 285

La minuciosa anotació rítmica per indicar
que va a la parat profit pel mínim. o vults
lo que de moment sembla una falta de mu-
ricatitat rítmica ben examinat es d'una
irrupcion naturalitat que cosa naturalitat
L'any 2061 Pos. 284

Missió' Lomón-Hougueres

Optimisme. Proposant: a cuben de reunir
tots els pobles que manquen de la comuna olotina.
Optimisme, Estil aixecat, molt recordable
sencill i pintoresc, donant impressió i vent
dels caràcters dels cantaires
de la cançons. Partin diàles. Fa
bonic. Descripció de paisatges ben exactes. Si
amb aquests torques, un tornu
a la part vint de la canço popular.

Quina preson! quina gràcia! Quina
heredició de Déu!

Duració de la missió 23 dies. 53 cantaires.
Predominant es de 40 a 60 anys. Recollí
des 321 cançons. Deixant d'apuntar
moltes cançons ja recollides en la
darrera missió en la mateixa co-
munica.

Totes ambies de tipus de cançons
per al Dr. Carreras Artau

111 Pgs. 193. Dins 25.

Remun de Barberà qui cada set en
la Missió segueix en Bohigues. Tancat
que tancar a Barcelona per a cursar
amb el servei militar.

Yogueta general en la Sagarra.
Cançons de rondanys, derivada
de la lla ara sonera. Els que tenen
forma de cançons no calen res més
que "rondanys", En una mateixa
tancada de rondanys hi vepliquen
diferents lletra, generalment
molt dolenta i sense sentit.

missió: pags. 140 i 141.

Narració còmica. Desinisme.

3 16 cançons amb 59 can
tares

4 3 cançons en la Selecta.

23 agost - 9 Setembre
Missió Barberí - Bohigas.

L'objecte d'aquesta missió era continuar la recollida de cançons en la comarca de la Segarra, començada l'any anterior per la mateixa missió. En aquesta ~~segona~~ partien els missioners peren centre de Calaf per la zona col·lecta, en la qual tinguem següent Cervera els rers del centre per a les seves excursions.

Ja a rondanya, inactiu a aquella comarca i lent oblidar la cançó tradicional, cançons de l'any; tonades de 'jarmels' ajudant a la memòria.

Però missió a Cervera. Poc de es-
tudiants no en queda res? La tonada del serador
ni és amb lletra de Madada i amb tornada
que remunta d'una cançó romanesca.

Malgrat la sequedat general a Castell
no trobem encara la cançó viva en el
Treball segons, de clau en Barberà al
les contar a uns, donec,

1 una ne troba

Mi riu de Concerpcina dels
germans Tausalvador: narració ^{natural} (apunt
tacions) fins del paríatze de l'hora: i
~~subrietat~~ dels costums. Subrietat.

etc. Encun, de cara. Duqueirul, 2' Meren bien
/Modo d'ora: 3' 2to sresoria, Variants
de la catalanes /torades, ben interenants

Quines folles a valtes més penchants
de sentiment! Dolor, fete la treua-
i, en mig de la treua un

flor, — que en recar
de d'aquell dia. De la

Es primera feta de Sant Roc.
Es la puixada de l'amor, la puia
del cor! Noves, efundres, conances,

L'amor lo pintaren cega
al cop d'un escaideller,

i ella, com no, ni veia,
a tota donava que fer.

Bones narracions, de tipus plens de carà-
ter.

Encun, de breu, delcissimi,